

Remissvar – Betänkande av utredningen om idéburna aktörer i välfärden (SOU 2019:56)

Alingsås kommun får härmed yttra sig över rubricerat betänkande.

Sammanfattning

Alingsås kommun tillstyrker samtliga utredningens förslag.

Alingsås kommun bedömer att samtliga utredningens förslag bidrar till att underlätta för idéburna aktörer att verka inom välfärdsområdet. Alingsås kommun ser även att det är mycket positivt att utredningens förslag tydliggör förutsättningarna för samarbete mellan offentlig och idéburen sektor. Det är av stor vikt att det är tydligt definierat för alla parter vilka som anses utgöra idéburna aktörer och därmed omfattas av redan tillämpbara regelverk på området.

Alingsås kommun bedömer att utredningens förslag uppfyller det uttalade målet att öka möjligheterna för de idéburna aktörerna att delta i utförandet av offentligt finansierade välfärdstjänster och även för kommuner att dra nytta av dessa aktörers kompetens och erfarenhet inom sina respektive områden.

Bakgrund och allmänna synpunkter

Frågan om idéburen välfärd har varit högst aktuell i Alingsås kommun sedan 2016 då ett idéburet offentligt partnerskap (IOP) tecknades mellan kommunen och ett vårdföretag. Partnerskapet ingicks för att bedriva en sammanhållen vårdkedja för personer med demenssjukdom.

Konkurrensverket överklagade beslutet och sedan dess har ärendet prövats av förvaltningsrätt, kammarrätt och slutligen Högsta förvaltningsdomstolen. Högsta förvaltningsdomstolen meddelade dom i målet 12 mars 2020. Utgången i målet var att kommunen i enlighet med Konkurrensverkets inställning ansågs ha utfört en otillåten direktupphandling och dömdes att betala upphandlingsskadeavgift.

Att ärendet nådde högsta instans påvisar det oklara rättsläge som förelegat inom området. Ett oklart rättsläge skapar osäkerhet hos aktörerna och motverkar i stora delar den innovation och utveckling som är av yttersta vikt inom välfärdssektorn. Många kommuner och andra offentliga aktörer har i kontakt med Alingsås kommun visat stort intresse för utgången i ovan angivet mål. Målet har även bevakats nationellt och följts av bl.a. Sveriges kommuner och regioner, Upphandlingsmyndigheten m.fl. Frågan om samverkan mellan kommuner och andra offentliga aktörer och idéburna aktörer är därmed uppenbart aktuell. För att klara den stora välfärdsutmaning som kommunerna står inför krävs nya vägar att finansiera och bedriva den gemensamma välfärden. Utredningens förslag ger offentliga aktörer möjlighet att inom tydligt angivna ramar och regelverk ingå partnerskap eller på annat sätt underlätta för idéburna aktörer att medverka inom välfärdssektorn.

Alingsås kommun är övertygad om att ett tydligare regelverk skapar förutsättning för utveckling på området och öppnar upp för nya aktörer att våga etablera sig på marknaden eller utöka sin verksamhet.

Förslag till lag om registrering av idéburna aktörer inom offentligt finansierad välfärdsverksamhet

Att utredningen haft i uppdrag att ta fram en tydlig definition av vilka aktörer som ska ses som idéburna aktörer är något som Alingsås kommun särskilt uppskattar. Det är av stor vikt för tillämpningen av lagar och regler på området att det är tydligt definierat för alla parter vad som avses, och vilka som omfattas av vilka regelverk.

Ambitionen att definitionen av idéburna aktörer ska vara "förutsebar och lätt att tillämpa" anser kommunen uppfylls i den föreslagna skrivningen i 1 § lag om registrering av idéburna aktörer inom offentligt finansierad verksamhet.

Alingsås kommun ställer sig även mycket positiv till att förslaget inte bedöms innebära någon ökad administration för kommunerna. Detta beaktande ska inte underskattas med hänsyn till den stora administrativa börda som redan åvilar kommunerna i flera sammanhang. En sammanhållen reglering kring ett registreringsförfarande skapar en tydlighet för kommunen och de idéburna aktörerna. Ett samlat förfarande bidrar till en ökad enkelhet för samtliga aktörer, när tillämpningen inte är beroende av olika kommuners tolkning av gällande rätt. Detta bedöms i förlängningen leda till att både fler kommuner och idéburna aktörer vågar samverka med varandra inom den offentligt finansierade välfärdssektorn. Lagstiftning som anger ett gemensamt förfarande underlättar med stor sannolikhet för de idéburna aktörerna att verka på en marknad som går över kommungränserna på samma villkor och utan ökad administration för att bedriva sin verksamhet i flera olika kommuner.

Alingsås kommun anser att utredningen föreslår en väl avvägd och rimlig avgränsning av begreppet välfärdstjänster genom att ange att det rör sig om tjänster inom hälso- och sjukvård, social omsorg, utbildningstjänster, tjänster som syftar till inkludering och integration samt tjänster på arbetsmarknadsområdet. Författningsförslaget bedöms tillräckligt för att avgränsa dessa aktörer från andra aktörer på marknaden.

Alingsås kommun